

Posudek oponenta diplomové práce – teoretická/praktická část*
~~Posudek oponenta bakalářské práce – teoretická/praktická část*~~

Jméno a příjmení studenta	BcA. Kateřina Bušová		
Studijní program	N8206 Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimédia a design – Design skla		
Forma studia	Prezenční	Akad. rok	2022/2023
Název práce	Tacui – Mlčel jsem		
Oponent práce	MgA. Olga Škrabal Staníková		

Kateřina Bušová se ve své diplomové práci zabývá postavou nejznámějšího českého světce sv. Jana Nepomuckého. Jak sama uvádí, přivedla ji k ní právě četnost zpodobnění, která je mu v našem prostředí věnována. Zároveň se spojila s autorčíným dlouhodobým zájmem o Santiniho barokní architekturu a krajinu. Kateřina v práci dobře popisuje vývoj, který se u ní osobně udál - od začátku, kdy se postavou světce začala zabývat jen se základními znalostmi a postupně, jak si je rozšiřovala díky dalším jeho výjevům, které potkávala na svých cestách. K pozorování proměn nepomucenských plastik se pustila prostřednictvím fotografie, jako si je rozšiřovala i cílenou četbou o Janu Nepomuckém a k němu se vážícím informacím. Díky tomu u ní začala legenda o tomto českém světci ožít svým vlastním životem.

Hned v úvodu práce si Kateřina pokládá několik otázek, které ji vyvstaly v hlavě na začátku její práce a na něž se snaží najít odpovědi svým zkoumáním tématu, jež se taktéž rozhodla učinit tématem hned několika vlastních fotografických cyklů.

Je třeba vyzvednout velké úsilí a čas, které musela autorka vynaložit podrobného mapování o životě a osudu této postavy, rozlišit ony spletité linie, které se na jedné straně váží k reálnému životu Jana z Pomuku a na straně druhé ke kultu sv. Jana Nepomuckého, jež se zrodil až následně v rámci vytvořené legendy kolem Janovy postavy zásluhou kronikářů v období baroka. Kateřina v práci z historické literatury často i přímo cituje a ozřejmuje tak jednotlivé události, které se udály a později upadly v zapomnění. Těžiště své teoretické části práce staví na detailním vylíčení postavy Jana i jeho legendární podoby, která se od té reálné značně odlišuje, jak sama správně podotýká. Dále k tomu doplňuje vlastní komentář opřený o svou zkušenost v rámci navštívení konkrétních míst zasvěcených Janu Nepomuckému a pořízení obsáhlé fotografické dokumentace. Právě díky dalším nastudovaným informacím získala autorka pozornější oko pro pozorování, jež ji mohlo na jí navštívených místech pomoci odkrýt další a dříve neviděné jevy a souvislosti.

Kateřina se ve své diplomové práci podrobně věnuje dokumentování skulptur Janova sochařského ztvárnění, které přináší v podobě obsáhlého fotografického souboru, čítající jak sochy na českém, tak i slovenském a polském území. Tím se jí podařilo shromáždit obdivuhodný fotografický materiál, na němž je možné odpozorovat typické či převládající znaky nepomucenských plastik, jež se týkají nejen vlastní podoby světce, nejčastějšího

postoje, doprovázejících atributů, ale i zasazení do okolní krajiny a přilehlé architektury nebo jakou roli zpravidla zaujmají jeho sochy vedle dalších postav světců v nejbližším okolí apod. Kateřinou vytvořený fotografický soubor má svou hodnotu hlavně z hlediska možnosti věrného zachycení celé škály Janových sochařských ztvárnění. Vedle toho však rovněž stvrzuje uměleckou ambici, s níž Kateřina přistupovala k jejich vlastnímu vykreslení, například v rámci výsledné kompozice pořízených fotografií, volenému úhlu pohledu (podhledu) a vlastní pozice při snímání soch nebo zachycené světelné atmosféře.

Podrobné studium atributů spojených s postavou světce poskytlo Kateřině oporu pro následnou práci, kterou popisuje v praktické části své diplomové práce.

Autorka v rámci jednotlivých kroků představuje svůj postup při navrhování finální instalace. Vysvětluje důležitost fotografie a vody, v níž spatřuje jisté paralely se sklem.

Popisuje, jak od fotografování vodní hladiny a odrazů světla našla spojení s konkrétní barokní architekturou, která ji uchvátila. Šlo o konvent cisterciáckého kláštera v Plasích, v rámci barokní přestavby Janem Blažejem Santinim Aichelem přímo propojený s vodním elementem. Kateřina v něm vytvořila dva fotografické cykly, v nichž snímky pořizovala přes rozčerenou hladinu vody a zrcadlo.

Přes reflexi barokní krajiny se dostala k postavě sv. Jana Nepomuckého a fotografování jeho soch. S přibývajícím znalostmi o postavě světce se rovněž postupně měnilo i autorčino vnímání plastik, čímž se jí dařilo zacházet více do detailů. Zasloučila jí i svou semestrální práci, když vytvořila fotografický cyklus v poutním kostele sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře. Využila v něm jednoho z atributů světce - hvězdy, přes jejíž zrcadlový odraz snímala interiér kostela. Stejně postupovala i ve dvou kostelech spojených s postavou světce v Nepomuku.

I přes důležitost elementu vody, jak pro postavu světce, tak i pro samotnou autorku, je mi škoda, že Kateřina nepokračovala s možností jejího dalšího uchopení v instalaci, a po prvotních návrzích (nejprve použila gallium, posléze pak kresbu rozčerené vodní hladiny nasvícenou na stěny) od nich upustila a již je dále nerozvíjela.

Jinou cestu pak našla prostřednictvím aplikace Artivive umožňující vidět virtuální realitu na displeji mobilu. I když následně ještě zkusila i další cesty materiálů, o nichž se v práci zmiňuje (např. sklo měnící barvu, barvy citlivé na denní světlo atd.) k aplikaci se nakonec vrátila.

Přestože praktická část práce nebyla v době odevzdání dokončena a ani podrobně rozvedena, Kateřina se mi ji pokusila alespoň tedy popsat a poskytnout pět náhledů animací, které se odehrají po nasnímání obrazů, tvořených jejími fotografiemi nepomucenských plastik, ve spuštěné aplikaci na mobilu.

Zmínka o zářících zázracích, ač nebyla fakticky nepodložena a kronikář ji spíše užil na zvýraznění líčení, Kateřině poskytla půdu pro další směr, který se rozhodla následovat. Přijde mi však, že světelná symbolika, která se v pozdějším období začala s Janovou legendou spojovat, měla o něco větší ambici k dalšímu uchopení než dokázala Kateřina zprostředkovat prostřednictvím aplikace a jí vytvořených animací obrazů nebo opět v ní doplněním chybějících atributů jedné reálné sošce světce, na níž narazila v bazaru, jako i dotvořením soch ve veřejném prostoru, což nebylo technicky proveditelné, jak zjistila.

Vítám autorčinu snahu pracovat s moderní technologií. Zvažovala např. i vytvoření atributů hologramem, přestože to následně zavrhla, jelikož to technicky nešlo. Přijde mi však, že upnutím se na sochařské ztvárnění světce na fotografiích, se paradoxně připravila o možnost pracovat více s vlastní efemérní povahou světce - nehmotnou, neviditelnou, avšak projevující se formou zázračných úkazů či jevů. Jednu z hlavních rolí by zde mohl sehrávat např. element vody, vzduchu, světla (slunečních paprsků či měsíční záře), jako i lidské smysly - vedle zraku také chuť, čich, sluch. Právě ty mohly Kateřinu ve výsledku dovést k mnohem bohatšímu uměleckému zpracování tématu v rámci propojení vícero forem vyjádření v jedné procesuální, světelné, prostorové instalaci, jejíž síla by spočívala ve vlastním prožitku člověka, který by se na vlastní kůži mohl aspoň na chvíli odpoutat od reálných předmětů našeho světa a stát se svědkem před ním se odehrávajícího nehmotného "zázraku".

Jelikož praktická část diplomové práce v době psaní oponentského posudku ještě není zcela dopracovaná, je pro mě nesmírně obtížné navrhovat její hodnocení, protože v něm nemohu zohlednit všechny faktory, které je třeba. Ve svém navrženém hodnocení reflektuji hlavně teoretickou část práce a fotografickou dokumentaci a způsob, jakým Kateřina přistupovala k jednotlivým krokům na své cestě k diplomové práci včetně dílčích výstupů. Kladně hodnotím, že i přes technická úskalí zamýšlených realizací, na než postupně narážela, dále hledala jiné způsoby práce, kam ji dále směřovat. Chtěla jsem ještě podotknout, že teoretická část je velice dobře a čtivě napsaná a je na tom celém znát autorčin hluboký zájem o dané historické téma. Oceňuji i obětavou práci a vynaložené úsilí k jeho zpracování včetně pořízení podrobné fotodokumentace. Děkuji Kateřině, že mi byla ochotná zaslat další materiály k její práci i v rozpracovaném stavu. Rozhodující i tak ale bude výsledná podoba práce, kterou autorka osobně představí na výstavě diplomových prací a její obhajoba na místě.

Návrh klasifikaceC - dobře.....

V(e) ..Olomouci..... dne29. 05. 2023.....

.....
podpis oponenta práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	D - uspokojivě	E - dostatečně	F - nedostatečně
-------------	-----------------	-----------	----------------	----------------	------------------

* nehodící se škrtněte